

Tento môj príbeh sa udial v období prázdnin a dovoleniek. Potreboval som cez priechod pre chodcov prejsť cez hlavnú cestu na Jesenského ulici. Cesta v prvom prúde bola voľná, na semaforoch červená – a ja som urobil chybný krok do cesty. Mladý muž stojaci blízko mňa to skritizoval. Následne zasvietila zelená, prešli sme. Nasledoval druhý prúd cesty, kde stále svietila červená. Tam ale ten mladý muž urobil presne to isté ako ja pred chvíľou. Tento raz som ho upozornil ja. Vrátil sa a čakal.

Opýtal som sa ho, prečo urobil tú istú chybu ako ja. Odpovedal mi, že sa ponáhla. Má na starosti veľmi chorého starkého, ktorému nesie lieky, potraviny, ovocie. Keď zasvietila zelená, rýchlo vyštartoval a stratil sa medzi činziakmi.

Stihol som za ním zavolať, aby pozdravil mne neznámeho starkého, a on odpovedal „dooobréééé“.

Skutok tohto mne známeho neznámeho chlapca ma svojím spôsobom dojal, keďže aj ja vo svojom veku mám na svojich bedrách viaceré diagnózy. Dobré mi padne niečia pozornosť. Na chodníku som zastal a vzápätí mi napadla myšlienka, že tento muž sa vlastne správal podľa biblickej múdroslovnej knihy Sirachovcovej (Sir 3,1-18), kde sú uvedené povinnosti voči starnúcim rodičom. I keď vôbec nemusí byť praktizujúcim kresťanom (účasť na bohoslužbách, sviatosti), predsa ľudskosť je mu blízka.

Počas nasledujúcich dvoch týždňov som toto miesto navštívil ešte dva razy. Tajne som dúfal, že toho mladého muža tam stretnem. Ale nestalo sa tak. Keby som ho stretol, určite by som ho pozval na zmrzlinu, ktorá je v blízkosti.

Modlím sa za toho mladého muža a prajem mu, aby – hoci to možno ani netuší – bol kresťanom podľa svojho skutku. V Sirachovcovej knihe nachádzame veľa krásnych pasáží o tom, čo je čisto ľudské. Slová tejto knihy sú blízke každému, kto hľadá dobro, lásku, Boha.

Aj neznámemu starkému vyprosujem veľa zdravia.

Tiež chcem podotknúť, že mnohí starí ľudia sa modlia a vyprosujú požehnanie od nebeského Otca pre všetkých ľudí. To je ich poslanie, ktoré vo svojej nevládnosti a slabosti môžu tomuto svetu ešte poskytnúť. A viem, že mnohí to robia veľmi poctivo.

(František Malák, upravené)

Prosíme Vás, porozmýšľajte, či aj Vy nemáte vlastné svedectvo, ktoré by mohlo obohatiť a napomôcť druhým na ceste k Bohu. K tomuto účelu slúži e-mailová adresa: casopis.pramen@gmail.com. Požadovanú anonymitu rešpektujeme. Archívne čísla časopisu od r. 2012 sa nachádzajú na stránke www.horcicnezrnko.sk

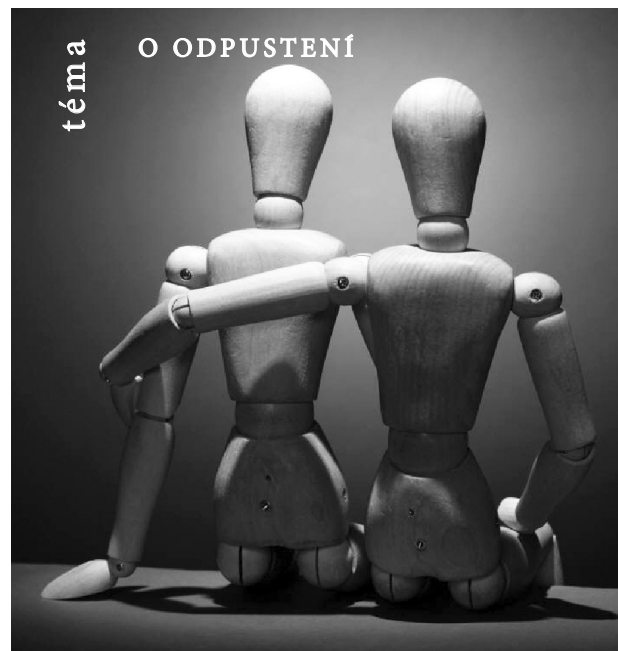
Text a grafická úprava Sephoris studio. Vydávané pre vnútornú potrebu farnosti. Vychádza štvrtročne. Foto: internet

PRAMENĚ

FARNOSŤ MARTIN-SEVER

December 2017, ročník 17

„Pomsta bude sladká!“ povieme žartom napríklad pri hre „Človeče, nehnevaj sa“, keď nám niekto vyhodí figúrku. Už menej žartovne znie vo filme Winnetou prisaha Indiána: „Pomstím svojho otca!“, keď drží v náručí jeho mŕtvolu. A ešte vážnejšie sú slová jedného kňaza, ktorý pravidelne chodieval na výpomoc do Albánska: „Keď som sa odvážil kázať proti krvnej pomste, chlapi demonštratívne odchádzali z kostola!“ A my sami vnímame, že na celý svet v rôznych podobách dopadá tieň pomsty a násilia.

Odpustenie pre nás samotných býva neraz skúškou viery a vernosti Kristovi. Skúsme sa v tomto adventnom období do evanjeliového úryvku o odpustení začítať a hlbšie nad ním pouvažovať.

Peter pristúpil k Ježišovi a povedal mu: „Pane, koľko rás mám odpustiť svojmu bratovi, keď sa proti mne prehrší? Azda sedem rás?“ Ježiš mu odpovedal: „Hovorím ti: Nie sedem rás, ale sedemdesiat sedem rás.“

V Matúšovom evanjeliu je to už piaty raz, kedy Peter Ježiša oslovuje. Možno si chcel pred ním trochu „šplhnúť“. Rabíni totiž učili, že ten istý hriech sa má odpustiť tri, výnimočne štyrikrát (Am 1,3) – a Peter, keďže poznal vysokú latku Ježišových nárokov, veľkomyselne prejaví ochotu odpustiť až sedemdesiat sedem rás.

Veľkorysá ochota odpustiť je tu vyjadrená symbolickým a priam posvätným číslom sedem, ktoré pre Židov znamenalo plnosť a hojnosť, ale súčasne aj ohraničenosť. To znamená, že raz treba ochote odpustiť povedať dosť.

Ježišova odpoveď prekračuje zbožnosť farizejov a zákonníkov (Mt 5,20). V gréckom texte znie dvojznačne: dá sa preložiť *sedemdesiat sedemkrát* alebo aj *sedemdesiatkrát sedem*. V moderných prekladoch Biblie sa používajú dnes obe verzie. V skutočnosti nie je dôležitý presný preklad,

pretože symbolický význam oboch čísel je rovnaký - znamená neobmedzene, bez hraníc.

Ježišova odpoveď Petrovi vyvolala v Židovi, ktorý poznal Písmo, spomienku na biblický text z Knihy Genezis o Kainovi a Lamechovi. Keď Kain zabil brata Ábela, Boh ho chránil pred pomstou Ábelových potomkov: „*sedemnásobnú pomstu si odnesie, kto zabije Kaina!*“ (Gn 4,15) Touto výstrahou malo byť zabránené ďalšiemu nezmyselnému zabíjaniu a pokračovaniu špirály násilia a pomsty.

Následne ale počujeme Lamecha, potomka Kaina, spievať pieseň o tom, ako on sám nepriateľom odplatí *sedemdesiatšednásobne* (4,23-24). Lamech odníma Bohu právo odplaty a sám si nárokuje vykonať pomstu podľa vlastnej svojvôle. A ešte sa tým chváli.

Lamech teda mení obmedzenú a primeranú mieru Božej odplaty za previnenie na besnú a neobmedzenú pomstu. Už vo štvrtjej kapitole Knihy Genezis čítame o bezmiere pomsty.

Ako šíreniu nenávisti a zloby zabrániť? Ježiš odpovedá: neohraničeným odpúšťaním. Používa k tomu podobenstvo: *Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý sa rozhodol vyúčtovať so svojimi sluhami. Keď začal účtovať, priviedli mu jedného, ktorý bol dlžen desaťtisíc talentov. Ale pretože nemal skadiaľ vrátiť, pán rozkázal predať jeho aj jeho ženu aj deti i všetko, čo mal, a dlh splatiť. Vtedy mu sluha padol k nohám a na kolenách ho prosil: „Pozhovej mi a všetko ti vrátim.“ A pán sa nad sluhom zľutoval, prepustil ho a odpustil mu aj dlžobu. No len čo ten sluha vyšiel, stretol sa so svojím spolusluhom, ktorý mu dlhoval sto denárov. Chytil ho pod krk a kričal: „Vráť, čo mi dlhuješ!“ Jeho spolusluha mu padol k nohám a prosil ho: „Pozhovej mi a dlžobu ti splatím.“ On však nechcel, ale odišiel a vrhol ho do žalára, kým dlh nesplatí. Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli a rozpovedali svojmu pánovi všetko, čo sa stalo. A tak si ho pán predvolal a povedal mu: „Zlý sluha, ja som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?“ A rozhnevaný pán ho vydal mučiteľom, kým nesplatí celú dlžobu. Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi.“*

Tak, ako v každom podobenstve, tak aj v tomto, ktoré nazývame aj podobenstvom o milosrdnom kráľovi a nemilosrdnom sluhovi, je dôležité „neznásilniť“ (to znamená nechcieť vyložiť) všetky detaily. To, čo je podstatné, je pochopenie posolstva príbehu.

V podobenstve sú uvedené dva dlhy, ktoré treba splatiť. Sluha dlhuje svojmu kráľovi desaťtisíc talentov (cca 360 000 kilogramov striebra). Ide o „nepredstaviteľnú sumu“, porovnateľnú napríklad s

výškou ročného „štátneho rozpočtu“ celej vtedajšej Rímskej ríše. V skutočnosti v tej dobe nik nebol taký bohatý, ani sám cisár.

Celý príbeh znie nanajvýš nepravdepodobne. Žiadny pán by nikdy svojmu sluhovi takú sumu nepožičal. Toto zveličenie je však zámerné, pretože chce poukázať na dlh, ktorý máme voči Bohu nielen za svoje hriechy, ale aj za samotný dar života a tiež za nádej na večný život.

Taká je častokrát i láska nášho Boha. My by sme od neho radšej prijali citlivé zaobchádzanie. Boh však často používa tvrdé, no účinné spôsoby, ktoré nás vedú k úprimnému poznaniu hriechov. Aj bratia, s ktorými sa Jozef tvrdo zhováral, si spojili túto situáciu s minulým hriechom: „**Videli sme tieseň Jozefovej duše, keď nás prosil o zmilovanie, a nepočúvali sme. Preto na nás prišla táto tieseň.**“ (42,21)

Po príchode domov bratia podávajú otcovi zmiernenú verziu udalostí, ku ktorým došlo v Egypte. Otec Jakub trpí: „**Obrali ste ma o deti! Jozefa niet, ani Simeona niet a Benjamína chcete vziať!**“ (42,36) „*Obrali ste ma o deti*“ tu doslova znamená „*urobili ste ma bezdetným*“. Boh vytrvalo prepaľuje a čistí nielen bratov, ale aj ich staručkého otca. Otec trpí so svojimi synmi a opačne. Je to ťažké, ale taký je Boží poriadok v živote.

Hlad, ktorý ďalej dolieha na krajinu, je krutý. Povolí Jakub a splní tvrdé požiadavky „Egyptfána“? Nakúpené obilie sa minulo a do jeho rodiny opäť prišla bieda. Hlad je veľkým problémom ľudstva a Boh dokáže človeka cez prázdny žalúdok veľmi pokoriť. V zrelom Jakubovi prebieha vnútorný zápas o Benjamína. Boj o to posledné, na čom Ipel. Nezazlievame mu to. Z milovanej Ráchel mu ostal len tento.

Božie dláto urobilo posledný zásah na formovaní tohto veľkého Božieho bojovníka. Keď povedal „*áno*“ a všetci jeho synovia odišli do Egypta, ostal úplne sám. To ešte netušil, že bolestná rozlúčka so synmi je preňho zorničkou plnšieho a radostnejšieho rána. Benjamín mal ísť do Egypta preto, aby boli desiaty bratia vyslobodení zo zajatia zatajenej viny a aby sa celá rodina opäť stretla.

Boh od nás žiada, aby sme boli slobodní od všetkého, čo sme si privlastnili. Tak ako to žiadal aj od Abraháma: „*Daj mi svojho syna!*“ To je nesmierne ťažké, ale nepomôže nám povedať mu: „*Nedám!*“ Možno ani my raz nebudeme robiť pokánie zo smilstva či opilstva, ale z toho, že sme nezdravo milovali svoje deti.

(zdroje: Komentár k Starému Zákonu: Genezis, Jozef Ondrej Markuš, Život patriarchu Jozefa)

Rozprávajú sa Google, Facebook, Wikipédia, internet a elektrina. Google hovorí: „Ja všetko nájdem!“ Facebook: „Ja všetkých poznám!“ Wikipédia: „Ja všetko viem!“ Internet: „Bezo mňa by ste tu neboli!“ A na to elektrina: „No tak, upokojíme sa...“

Do firmy prišla pracovať nová Myš. Cez prestávku si šepká s Klávesnicou: „Ty, počuj, Kláva, kto je tu vlastne najväčší šéf? Je ich toľko, že sa stále neviem zorientovať...“

„Skús si niekoho tipnúť!“

„Hádam Server?“

„Ale kdeže! To je náš človek, tiež musí makať ako my. Ale je s ním sranda, je dobrý do partie...“

„Tak kto teda?“

„Tam sa pozri, leží si, pomrkáva červenými očkami. - Modem.“

„Fakt? A prečo? On je zo všetkých najmúdrejší?“

„Kdeže, blbec to je! Ale má také konexie!“

NAD KNIHOU GENEZIS: PRVÁ CESTA DO EGYPTA (Gn 42-43)

Jakub videl, že v Egypte majú obilie na predaj. (42,1) Istotne i Jakubovi synovia vedeli s tým, čo sa urodilo v rokoch požeňovania, dobre hospodáriť a vytvorili si zásoby. Tie však vystačili tak na rok - dva. Keď v ich krajine nastal hlad, počuli o tom, že v Egypte je obilie na predaj, ale neodhodlali sa tam ísť. Egypt im nepríjemne pripomínal zločin, na ktorý sa roky pokúšali zabudnúť. Zločin voči bratovi, ktorého predali do otroctva i voči otcovi, ktorého takto oklamali.

Jakub vyzval svojich synov, aby sa do Egypta vybrali. Len najmladšieho Benjamína nechcel pustiť. **Povedal si totiž: „Aby ho nepostretla nehoda.“** (42,4) Otec si ani po dvadsiatich dvoch rokoch nevedel odpustiť, že dovolil samotnému Jozefovi ísť za bratmi. Robil si výčitky a bolesť z jeho straty ho poučila a urobila opatrným. Kolko je však ľudí, ktorí sa z vlastných úderov a skúseností nič nepoučia?

Keď bratia prišli do Egypta, Jozef si všimol, že Benjamín nie je medzi nimi. Najradšej by ich hneď zasypal množstvom otázok. „*Čo je s otcom? Žije ešte? A kde je Benjamín?*“ Správne tušil, že srdce otca priľnulo k najmladšiemu, jedinému synovi z milovanej Ráchel. „*Nepredali ho tak ako kedysi mňa?*“

Jozef sa včas spamätal a ovládol. Zadrží svoje city, zaprie svoju zvedavosť. Vie, že ešte nenastal čas na vzájomné bratské zvítanie a otázky. Nechcel Bohu prekaziť cestu k úprimnému pokániu bratov. Nechcel, a ani nemohol ich tejto cesty ušetriť. Istý teológ povedal: „*Milosrdenstvo je veľkou a slávnou vecou, ale pôsobí ako otrava, keď sa používa na nesprávnom mieste.*“ Tak to vnímal i Jozef. „*Mlč, moje srdce, mlč...*“, vydal príkaz svojmu srdcu a srdce

poslúchalo. Takáto disciplína je vlastná len ľuďom veľkého ducha.

Jozef sa správa k bratom tvrdo. Obviní ich z vyzvedačstva. Midraš vkladá do úst Jozefa námietku: „*Keby ste boli bratia, cestovali by ste spoločne, a nevošli by ste do krajiny rôznymi bránami!*“ Podľa midraša si totiž bratia povedali, že sa pokúsia predať Jozefa v Egypte vypátrať, a tak vošli doň rôznymi bránami.

Bratia v úsilí dokázať, že sú len jednoduchá rodina a nemajú záujem o špionáž, bránia sa a odhaľujú pomery v ich rodine. Jozef sa nepriamo dozvedá, že otec ešte žije a najmladší brat

ostal doma s ním. A preto žiada: „**Ak ste čestní, jeden váš brat nech ostane uväznený a vy ostatní choďte zaniest nakúpené obilie do vašich hladujúcich domov! Privedte mi svojho najmladšieho brata a potvrdia sa vaše slová.**“ (42,19) Ako rukojemníka si spomedzi bratov vybral Jozef Simeona, druhého najstaršieho brata.

Bratia mali zakúsiť, aké to je nevinne trpieť. Tak, ako bol kedysi Jozef bezmocný v rukách bratov, tak sú teraz oni vydaní na milosť a nemilosť jemu. Nie je to zo strany Jozefa surovosť a bezcitnosť? Nie, aj takúto podobu môže mať láska. Svätá, tvrdá, nesentimentálna láska, ktorá prepaľuje a očisťuje.

My však Božie dary často nechápeme, nerobíme si starosti, čo Boh od nás chce. Reagujeme na ne lahostajne, nerozhodne, slabo či priam tupo.

„*Všetko ti zaplatím,*“ tvrdí dlžník. To je ilúzia človeka, ktorý si myslí, že svoj dlh môže vyrovať. Spása je však dar, ktorého hodnota je nevyčísliteľná. Má cenu Kristovej krvi.

Avšak sluha, ktorému bola práve odpustená nepredstaviteľná dlžoba, má tiež svojho dlžníka. A ostávame prekvapení, pretože ho dáva okamžite uväzniť, hoci mu dlhoval neporovnateľne menšiu čiastku – 100 denárov. (1 rímsky denár bola priemerná denná mzda vtedajšieho námezdneho robotníka). Teda v porovnaní s práve odpustenou sumou smiešna suma – mzda asi za 100 dní, ktorú mohol dlžník ľahko splatiť, ak by pán prejavil trpezlivosť.

Podobenstvo nás týmto usvedčuje aj z bagatelizovania vlastných previnení voči Bohu a zo zveličovania krívd, ktoré nám spôsobili iní ľudia. (Nám sa veci javia skôr opačne – že nám druhí dlhujú 360 000 kg striebra a my Bohu len 100 denárov! A niektorí dokonca máme pocit, že Bohu nedlhujeme nič – žijeme predsa poctivo, nekradneme, nikoho sme nezabili... Skôr očakávame, že Boh je niečo dlžný nám – za náš poctivý život, modlitby, obety...)

Ježišov príbeh o dvoch dlžníkoch tiež veľmi dobre poukazuje na Boží majestát a ľudskú maličkosť, ktoré sú v tomto podobenstve dané do protikladu. Ježišov učeník by mal vždy, keď má pocit viny voči ľuďom, mať pred očami dlh, ktorý má on sám voči Bohu.

Odpustenie je vskutku božské umenie. Učíme sa mu od Boha, sami by sme ho nikdy neboli schopní. My sami sme často schopní dospieť iba k spravodlivosti „*oko za oko, zub za zub*“, „*ako ty mne, tak ja tebe*“, čo bolo prirodzené človeku Starého Zákona. Ale odpustiť znamená urobiť radikálny krok navyše: „*ako Boh mne, tak ja tebe*“. O takomto postoji je svedectvo Afričanky Immaculée Ilibagiza, ktorá opísala svoj príbeh odpustenia v knihe „*Prežila som. Otvorená spoveď o zrade, nenávisti a odpustení.*“

Immaculée prežila svoje detstvo a mladosť v Rwande, v rodine s láskavými rodičmi – otcom učiteľom a matkou, ktorá bola doma pri deťoch – a tromi bratmi – dvoma staršími a jedným mladším. Na jar roku 1994 vypukla v Rwande genocída, pri ktorej sa vládnci kmeň Hutu rozhodol vyvraždiť kmeň Tutsi. Za tri mesiace Hutuovia v diabolskom ošiali mačetami zavraždili vyše milióna Tutsiov. Vraždili sa dokonca ľudia, ktorí celé desaťročia žili v dobrých vzťahoch ako susedia.

Celá rodina Immaculée, okrem najstaršieho brata, ktorý bol práve na štúdiách v cudzine, bola brutálne a potupne vyvraždená. Ona sama sa zachránila iba tak, že ju, hoci bola katolíčka, spolu s ďalšími siedmymi ženami prijal do svojho domu istý protestantský pastor

(hoci on sám bol Hutu) a skrýval ich v dobre ukrytej kúpeľni o rozmeroch 2 x 2 metre celých deväťdesiat dní.

Hutuovia tušili, že pastor niekoho skrýva, ale pri prehliadke jeho domu nikdy nič ne našli. Títo banditi často postávali pred pastorovým domom a rozprávali si historiky, na ktorých sa zabávali a ukrývané ženy to všetko počuli. Jedna historika bola o tom, ako jeden z nich rozťal istému mladíkovi hlavu, pretože chcel vidieť jeho mozog. Immaculée spoznala v tomto vrahovi svojho suseda a v chlapcovi svojho brata. Skolabovala.

Po deväťdesiatich dňoch vraždenia prišla do krajiny francúzska armáda. Ženy, ukrývané v kúpeľni, sa konečne dostali pod ich ochranu, do ich tábora. A tu sa rozvíja nasledujúci rozhovor medzi Immaculée – ktorá sa medzitým dozvedela celú pravdu o svojej rodine – a veliteľom tábora. Vyberáme zo slov Immaculée:

„Francúzi tvrdili, že ich úlohou je ochraňovať nás, a robili to naozaj dobre - kým som bola v tábore, necítila som sa ohrozená. Hutuovia sa však často zhromažďovali okolo vonkajšej hranice tábora a nazerali pomedzi obrnenej vozidlá. Hľadeli na nás, akoby sme boli zvieratá v zoo... Tie posledné, ktoré prežili z prenasledovaného druhu od-písaného na zánik.

„Zízajú na teba ako na nejaké zviera, no zvermi sú oni,“ oslovil ma jedného rána krátko po mojom príchode do tábora kapitán vojenského oddielu. Keď zistil, že ovládam francúzštinu, dal sa so mnou do dlhého rozhovoru. Vyrozprávala som mu svoj príbeh a on ma veľmi empaticky vypočul. Vedel, čím si prešli Tutsiovia v Rwande – bol dobre informovaný o našej histórii aj

o etnických konfliktoch. „Neviem, ako môže prezident Francúzska pokojne spať,“ povedal. „Francúzsko má na rukách krv, pretože veľa tých Hutuov sme vojensky vycvičili my.“ To bolo prvý raz, čo som počula cudzinka priznať vinu za situáciu v Rwande. Často som bola zúfalá pri počúvaní správ z pastorovho rádia, keď som si uvedomila, že svet vie, čo sa u nás deje, no vedome to ignoruje.

„Ďakujem, že máte pochopenie,“ odvetila som. „Ľudia, ktorí toto páchajú, sú spútaní mocou zla.“ „Len spútaní? Sú zlí, Immaculée! Sú to diabli. Monštrá! Chcem, aby si vedela, že teraz si v bezpečí. Kým tu budem veliť ja, nik ti neublíži,“ poklepal po pištoli, čo mu visela v puzdre na boku. „Poskytnem ti viac než len ochranu - dám ti... zadosťučinenie.“ A potom dodal: „Toto zostane len medzi nami... Ak budeš chcieť pomstu, budeš ju mať. Daj mi mená tých Hutuov, ktorí po tebe šli, alebo tých, čo ti odkrágľovali tvojich rodičov a bratov, a ja ich dám zabíť.“

Jeho ponuka ma šokovala. Áno, počas prvých dní v úkryte kúpeľne, keď nám pastor opisoval zverstvá, ktoré sa páchajú na tutsijskom obyvateľstve, som si naozaj neželala inšie. Túžila som po zbraniach - po puškách a kanónoch, aby som mohla zabíjať Hutuov - pretože som veľmi chcela pomstu. No to bolo predtým, než som si otvorila srdce pre Božie odpustenie a zmenila svoj postoj k vrahom.

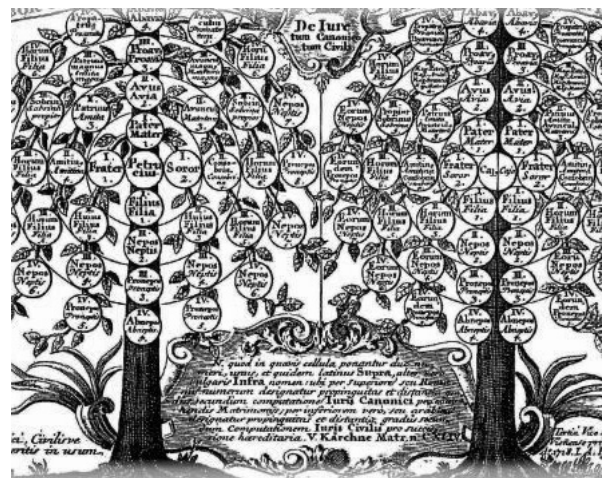
Teraz mi kapitán ponúkal dokonalú odvetu: vycvičených a dobre ozbrojených vojakov, ktorí budú zabíjať na môj pokyn. Na mne bolo len zašepkať meno. A mohla som pomstiť svoju

rada. S použitím reklamy nám sugeruje, že prekážky je možné odstraňovať rýchlo a pokiaľ je to možné, bezbolestne.

Aj pre mňa ako kňaza by bolo ľahšie odporučiť človeku s nejakými problémami, aby si urobil „inventúru svojich predkov“ a potom nechal odslúžiť jednu alebo niekoľko omší za uzdravenie rodových koreňov. Je to nesporné jednoduchšia cesta ako s niekým mesiace či roky hľadať cesty k prekonaniu ťažkostí a napomáhať mu duchovne rásť (najmä ak zistím, že vzhľadom k škodám, ktoré na človeku boli napáchané už napr. v detstve, je ťažké niečo odstrániť alebo naopak budovať). Či je však tento prístup správny, to je už ďalšia vec.

Sme zvyknutí veci si kúpiť, zaobstarať hneď – neradi čakáme, kým vyrastú, dozrejú. To, čo nevieme získať v pomerne krátkej dobe, prestáva byť pre nás príťažlivé.

Tiež je človeku jednoduchšie hľadať príčinu svojich problémov mimo seba (teda v živote predkov) ako vo vlastnom živote.

Popularitu uzdravovaniu rodových koreňov zaručuje aj to, že majú charakter pomoci „duchovnej“. Jej výhodou je, že je to pomoc netradičná, práve objavená, a jej „novosť“ mnohých ľudí priťahuje. Skúsenosť však ukazuje, že všetko sa raz „okuká“, stratí na svojej príťažlivosti a nahradí sa opäť niečím novším, moderným.

Týmto nechcem povedať, že pozeráť do minulosti rodiny je zlé a scestné. Netvrdím, že modlitba za nešťastne zosnulého (náhla smrť, samovražda, vražda), modlitba za

potratené dieťa alebo za extrémne „nepodareného predka“ nemôže priniesť do života žijúceho súčasníka úľavu od jeho ťažkostí.

Hlavne chcem ale upozorniť na nebezpečné pohľady, ktoré stoja za praxou omší za uzdravenie rodových koreňov. Že sú mnohými prezentované ako „univerzálny liek“, ktorým sa dá „liečiť“ a vyriešiť kadečo (bez ďalšej ľudskej námahy, ignoruje sa potreba odbornej pomoci - psychiatra, psychológa). Nebezpečenstvom tiež je, ak svätá omša za uzdravenie rodových koreňov vzbudí v človeku prílišné očakávanie. Potom sa stáva, že ak sa jeho problémy jej prostredníctvom nevyriešia, dochádza k rozčarovaniu, obviňovaniu Boha atď.

Pre spomínané nebezpečenstvá nie je možné sa čudovať odporu cirkevných autorít, prípadne nedôvere a výhradám mnohých veriacich proti svätým omšiam za uzdravenie rodových koreňov.

(Poznámka: k tejto téme sa vyjadrili konferencie biskupov vo Francúzsku a v Česku vo vyhláseniach, ktoré sú aplikovateľné aj na slovenské pomery.

Dokument nájdete aj na internetovej stránke Konferencie biskupov Slovenska: <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/ostatne-dokumenty/c/o-uzdravovani-rodovych-korenov>).

Psychológ Max Frisch píše: „Katóliaci – tým je hej! Tí môžu všetky boľavky svojho svedomia otvoriť vo sviatosti zmierenia bez rizika, že sa tým vydajú napospas verejnosti. Tí počujú na vlastné uši hlas „rozsudku“: „Choď v pokoji, odpúšťajú sa ti hriechy.“ Dobrá spoveď im umožňuje myslieť na minulosť bez úzkosti – ako na uzavretú vec. Rana ich svedomia sa môže hojiť, zajazviť.“

A takisto muž, od ktorého by to katolík veľmi nečakal, háji sviatosť zmierenia – Martin Luther, keď jeho

radikálni stúpenci chceli spoveď zrušiť: „*Súkromnú spoveď si nenechám od nikoho vziať. A nedal by som ju za všetky poklady sveta, pretože viem, koľko útechy a posily som v nej dostal.*“

Sviatostná spoveď je „liečebný proces“ ľudského svedomia. Avšak za podmienky, že my dáme to rozhréšenie ďalej – našim vinníkom, aby vznikla reťazová reakcia odpustenia.

PRIESTOR PRE OTÁZKU: O UZDRAVENÍ RODOVÝCH KOREŇOV odpovedá Aleš Opatrný

Dobrý deň, mám problém odpustiť. Podobne ako moja mama a stará mama. Z ich rozprávania viem, že pýcha a potreba vrátiť urážku boli vždy problémom v našom rode. Počula som o omšiach, ktoré sú slúžené za uzdravenie rodových koreňov a chcela som sa opýtať na váš názor ohľadom tejto záležitosti.

Sväté omše za „uzdravenie rodových koreňov“ sú dnes v „kurze“. Tí, ktorí ich obhajujú, tvrdia, že ide len o dávno katolícku prax modliť sa za zosnulých predkov. Nie je to však celkom tak. Je rozdiel medzi svätými omšami, ktoré sú slúžené za zomrelých predkov a medzi omšami, ktoré sa slúžia za uzdravenie rodových koreňov.

Svätá omša za zomrelých predkov je často „spomienkovou rodinnou slávnosťou“, niekedy akousi verejnou demonštráciou toho, že rodina na svojho otca, dedka atď. nezabúda. Pokiaľ sú spomínajúci v kresťanstve zorientovaní, je táto omša a modlitba prosbou za odpustenie hriechov – ide o prosbu za dovŕšenie spásy zosnulého. Primárne tu teda ide o pomoc zomrelému.

Naproti tomu hlavným motívom omše (alebo série omší) za uzdravenie rodových koreňov je pomoc živej osobe, riešenie ťažkostí žijúceho člena rodiny. Je to teda niečo iné ako tradičné modlitby za zosnulého.

Prax slúženia svätých omší za uzdravenie rodových koreňov sa stala v dnešnej dobe veľmi populárnou a rozšírenou i napriek tomu, že nemá oficiálne schválenie cirkevnou autoritou a niekde sa dokonca praktizuje aj napriek námietkam Cirkvi.

Stojí za zamyslenie, prečo je tomu tak.

Súčasná všeobecná kultúra, do ktorej sme všetci nejako „ponorení“, nenesie ťažkosti

rodinu a rodiny tisícov mŕtvych, ktorých telá sa rozkladali pri cestách. Jeho ponuka možno vzišla z horlivosti... ale.... Nahováral ma na vraždu, keď som netúžila po ničom inom ako po mieri. Nenápadne som si strčila ruku do vrečka a zovrela v prstoch otcov ruženec. „Vďaka, kapitán, že mi ponúkate...“

„Zabijem každého Hutua, ktorého si povieš!“ Túžba zabíjať z neho sršala tak, že ma nenechal ani dokončiť vetu. „Ak vieš o nejakom Hutuovi v tomto tábore, povedz mi to a vlastnoručne ho zastrelím. Nenávidím ich všetkých, do jedného!“

„Hutuovia nie sú zlí, kapitán, to len tí vrahovia... Nechali sa oklamať diablom... Poblúdili, vzdialili sa od Boha a...“

„Immaculé, Hutuovia sú zlí,“ znova mi skočil do reči. „To, čo vykonali, je zlé. Nehovor mi, že je to Božia vôľa alebo dielo diabla – je to dielo Hutuov a budú zaň pykať. Ak zmeníš názor, daj mi vedieť. Vieš, neponúkam len tak každému, že budem na jeho pokyn zabíjať.“

Kapitánov hnev ma priviedol k presvedčeniu, že špirálu nenávisti a nedôvery sa v Rwande len tak ľahko nepodarí pretnúť. Pochopila som, že horkosť len pribudne, aj keby zabíjanie prestalo. Lebo táto horkosť môže celkom ľahko prejsť do ďalšieho násilia. Len Božie odpustenie môže zabrániť tomu, čo sa práve deje. Pochopila som, že nech ma Boh postaví na akúkoľvek cestu, dôležitou časťou môjho životného poslania bude pomáhať iným, aby dokázali odpustiť.

NEZABÚDAJME, ŽE:

Veľa ťažkostí súvisiacich s odpustením vyplýva z názoru, že „odpustiť znamená zabudnúť“. **Odpustiť však neznamená zabudnúť.** Môže zabudnúť matka, že jej opitý vodič zabil dieťa? Môže opustená manželka zabudnúť, že jej manžel si našiel inú? Môže národ zabudnúť, že teroristi zbombardovali jeho mestá alebo že ho iný národ likvidoval genocídou? Môžem zabudnúť, že ten sused zničil

moju povest' alebo že kolega systematicky podkopával a ničil moju prácu?

Tieto veci sa stali a každá z nich je nezabudnuteľná.

Možno by bolo vhodnejšie hovoriť namiesto „to je neodpustiteľné“ „to je nezabudnuteľné“. Lebo ak chceme žiť zdravým životom, odpustiť musíme. Aj hrozné veci. Inak budeme trpieť psychicky i duchovne, pridružiť sa môžu fyzické choroby. Odpustenie je aj o vyrovnaní sa s tým, čo sa stalo, a už sa neodstane. O začlenení tej ťažkej skutočnosti do nášho života a o napredovaní ďalej. Namiesto „odpusť a zabudni“ by sme mali radšej hovoriť „**odpusť a pokračuj ďalej.**“

Odpustiť neznamená, že tolerujem alebo prehladam previnenie, ktorého sa ten druhý dopustil. Naopak, vyjadriť jasný postoj k zlu je nevyhnutnou súčasťou aktu odpustenia. Je to odlišné od nesprávneho postoja „tvárim sa akoby sa nič nestalo“ alebo predstieram, že to nebolo až také hrozné.

Ak druhému odpustím, to neznamená, že vinník už nemusí niesť za svoje skutky zodpovednosť a znášať dôsledky. Napríklad keď pápež Ján Pavol II. odpustil Ali Agčovi, že sa

ho pokúsil zabiť, to neznamená, že mal byť prepustený z väzenia. Atentátnik musí niesť za svoj skutok následky.

Mnohí ľudia sú presvedčení, že na to, aby niekomu odpustili, musia sa s dotýčným človekom zmieriť a obnoviť s ním vzťah. To je omyl, ktorý býva vážnou prekážkou v úsilí odpustiť. Niekedy - aj keď vinník ľutuje, je zmierenie a obnovenie vzťahu nemožné pre povahy zúčastnených osôb.

Zmierenie a obnovenie vzťahu s niekým, kto nejaví ľútosť nad svojím zlým správaním, je takmer nemožné a môže byť dokonca nebezpečné. Môže tiež nastať situácia, kedy vinník odmietne ponúknuté zmierenie. V tomto prípade neurobí ten, kto sa rozhodol odpustiť, nič.

Niekedy - ak sa ubližovanie neustále opakuje (príklad fyzického i psychického týrania), **snaha odpustiť môže trvať celý život.** V tomto prípade odpustenie býva vrcholom dlhého a náročného vnútorného procesu, ktorý je svedectvom o veľkosti Božej milosti a tiež o veľkosti toho človeka, ktorý odpúšťa. Niekedy je to možné až po smrti osoby, ktorá spôsobovala krivdu. V každom prípade ide o hrdinský čin, s ktorým nemáme právo zachádzať ako s lacnou vecou.

Každý hovorí, že odpúšťať je krásna idea, dovedty, kým nemá čo odpúšťať.

C. S. Lewis

Odpustiť neodpustiteľné je ťažké, ale taký je kríž - pichľavé slová, tvrdé drevo, ostré klince.

W. Stoddard

MODLITBA Z LIBANONU

„Iba o jednu vec by som vás chcel požiadať: ak ma zavraždia, odpustite zo srdca tým, ktorí to urobia. Proste so mnou, aby moja krv slúžila ako výkupné pre Libanon, ako obeta pre pokoj a pre lásku, ktoré tak chýbajú v našej krajine a vo svete. Kiež moja smrť naučí ľudí milovať. Nech vás Pán poteší! Neželiem za týmto svetom, ale smútim, keď myslím na vašu bolesť a žiaľ. Modlite sa, modlite sa a milujte svojich nepriateľov!“

(Z listu, ktorý napísal iba 22-ročný kresťan pripravujúci sa na kňazstvo asi mesiac pred svojou smrťou počas vojny v Libanone.)

MODLITBA - OTČE MÔJ

Otče môj, ty ma nemôžeš opustiť, aj keď často cítim,
že ja som tu na zemi a ty si niekde vysoko na nebi.
Daj mi pochopiť, že si tu so mnou, veď si môj Otec!

Posväť sa Meno tvoje, ktoré som v sebe tak pošliapal,
lebo tvoje Meno je ten, ktorý je, Boh - moja spása,
lebo ani moje hriechy nedokážu znesvätiť tvoju svätosť.
Posväť sa do môjho mena, veď sa volám kresťan a som tvoje dieťa.

Príď kráľovstvo tvoje tam,
kde sa vo mne rozmohlo moje falošné kráľovstvo,
veď bez teba nie som schopný ísť, iba blúdiť.
Nenechaj ma napospas mojej slepote.

Buď vôľa tvoja - a tvoja vôľa je, aby boli tvoje deti večne šťastné.
A ak uprednostním svoju vôľu pred tvojou, ak si vyberiem tmu,
prežiar ju svetlom svojej lásky a zavrát ma na správnu cestu,
pretože *pre teba ani tmy tmavé nebudú*, lebo *ty si prišiel zažiarit tým,*
čo sedia vo tmách a uväznených prepustiť na slobodu.

Sýť ma, Pane; daj mi Chlieb z neba, veď kto prichádza k tebe, nebude hladný
a kto verí v teba, nebude smädný naveky.

A odpusť mi moje viny, aj tie, ktoré si neuvedomujem,
tak, ako ja odpúšťam.
Ba odpusť mi viac, než ja odpúšťam. A odpusť mi aj tú vinu, že neodpúšťam,
keď ma voláš byť milosrdný, aby som tu na zemi mal v sebe nebo.

A neuved ma do pokušenia, že nie si Boh, ktorý ma miluje
a ktorý ma neopustí
a zbav ma zlého pohľadu, zbav ma zlého života,
zbav ma zlých rozhodnutí, zbav ma všetkého zla, môj Otec, moje všetko.
Amen.